ברכוש המוסלמי. טולידאנו הורה למישטרה לחקור.

חקירת המישטרה גילתה חיש מהר כי קיים חשד סביר, שעיסקת טאסו לא היתה כשרה. בינואר 1975 עצרה המישטרה את עלי רשידי ועוד חמישה חברי־ועד, בחשד שכל אחד קיבל שוחד בסך 50 אלף לירות מהמתווך יוסף סילקו כדי שיתמוך במכירת המיגרש. גם יוסף סילקו עצו נעצר. מימצאי החקירה הועברו לפרקליטות המדינה, ועד היום לא ננקטו כל אמצעים או הליכים נגד הנעצרים.

בשלב זה התערב היועץ טולידאנו, שעשה סולחה בין רשידי לג׳באלי, וכתוצאה מכך ביטל רשידי את תלונותיו, וג׳באלי הודח מתפקיד היו״ר לטובת רשידי, שחזר לכהונה זו.

בשנת 1975 הצטרף עוד גורם לתמונה. הקבלן מראשון־לציון, חיים שכטר, רכש את מחצית הזכויות מחברת יוסי להשקעות, באמצעות המתווך יעקב פאר, שהיה דמות מרכזית בפרשת אשר ידלין.

באותו זמן פנה לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב חבר הוועד זוהדי סיגסיג, באמצעות עורך־הדין נחמן גולדנברג, וביקש לבטל את עיסקת המכר, בטענה ששולם שוחד. בקשה זו גרמה להשהיית המכר.

בשנת 1976 התקיים בבית־המישפט בתל אביב מישפט של המדינה נגד נזאמי ג׳באלי, על קבלת שוחד באחת מעיסקות־המכר של רכוש ההקדש. חלק מן העדויות נגבו בדלתיים סגורות. בין העדים היה גם טולידאנו, שמסר עדות־אופי על עזרתו הרבה של ג׳באלי לטולידאנו, כאיש־מודיעין, במילחמת 1948. בית־המישפט התרשם כיאות, ופסק־הדין היה קנס כספי ומאסר על־תנאי.

אותה עת החלה העיתונות לכתוב על עברם המפואר של חברי הוועד, כמו רשידי וג׳באלי, וטולידאנו החליט כי כדאי להחליף את חברי־הוועד באחרים, שעברם נקי קצת יותר. לדבריו, כתב כמה וכמה מיכתבים לגורמים האחראיים וביקש כי יחליפו את הוועד, ואף הכין רשימה של ועד מומלץ. רצה הגורל והכוונות הטובות לא עזרו, והוועד החדש של היום מונה רק בינואר 1978, על־ידי הליכוד.

בכל תקופת־הביניים שעד הבחירות פעלו אישים שונים לביטול עיסקת טאסו והבאת האמת לידיעת ראש־הממשלה, יצחק רבין. פעיל ידוע בענייני הערביים, כצבי אלפלג, הגיע באמצעות ח״כ יגאל הורביץ אל רבין, שהורה למנכ״ל מישרדו, עמוס ערן, לבדוק את הנושא. טולידאנו הכין מיסמך ששיכנע את רבין כי אין לגעת בעיסקה, ואין לפתוח את הנושא מחדש.

מיסמך זה נבדק עתה על־ידי פרקליטות מחוז תל־אביב עבור היועץ המישפטי לממשלה, כדי לבחון אם היה מדוייק, או שמא גרם לראש־הממשלה להחלטות מוטעות, כטענת היועץ החדש לענייני ערביים, ד״ר משה שרון.

מסביר טולידאנו: „המיסמך שהגשתי לראש־הממשלה בא חודשים ארוכים אחרי שהעיסקה כבר בוצעה. השאלה שנשאלה באותה עת היתה אם לפזר את הוועד (של רשידי) לאור השמועות על השוחד. באותו מיכתב, ובמיכתבים שלאחר מכן ליועץ המישפטי לממשלה, המלצתי על פיזור הוועד. הדבר לא בוצע מכיוון שהמישפט היה תלוי ועומד, ולדעת היועץ־המישפטי לא ניתן היה לפזר את הוועד במצב זה.״

אור אדום

ב־4 בדצמבר 1977 התכנסו עורכי־הדין של כל המעורבים בעיסקה. נחמן גולדנברג בשם סיגסיג, שהגיש בקשה לביטול העיסקה; אלי פוגטש וישראל פרי, בשם הוועד המוסלמי של עלי רשידי; יששכר פישר, בשם יוסי חברה להשקעות, ואורי מאירוביץ, בשם חיים שכטר. כולם חתמו על הסכם־פשרה שאושר על־ידי השופט המחוזי חלימה. לפי ההסכם יימכר הנכס כתום שנה לשכטר, תמורת ארבעה מיליון לירות, אלא אם כן יבוא אחר ויציע יותר. עד היום לא בא איש.

הצטרפותו של סיגסיג להסכם עלתה לו באובדן אמון ביפו מצד המוסלמים, שראו בו בוגד. מכל מקום, הוועד החדש, שמונה בינואר 1978, בחר בעבד קבוב כיו״ר, וזה הטיל על עורך־הדין ויקטור הרצברג לפעול לביטול ההסכם. הרצברג הגיש לבית־המישפט בקשה לביטול העיסקה וביקש צו־ביניים עד לפסק־הדין. השופטת חנה אבנור דחתה את הבקשה לצו־הביניים, והרצברג עירער על־כך לבית־המיפשט ה־

עוד הרצברג פועל במישור המישפטי, ומשה שרון נכנס לנושא, אחרי שנבר במיסמכים במישרדו, שהשאיר טולידאנו. הוא פעל במקביל למבקר־המדינה, שהחל בבדיקות הנעשה ברכוש ההקדשים עוד בשנת 1974.

טולידאנו אומר כי הוא שיכנע את גולדה מאיר שיש להורות למבקר לחקור את הנעשה בהקדש, כדי לשים קץ לכל רינון.

בדיקות המבקר לגבי עיסקות הוועד בתל־אביב העלו בתחילה כי התשלום של 300 אלף לירות, ששולם עם מכירת המיגרש בטאסו, הופקד בקופת הוועד. מבקר המדינה, במיכתב מיום ה־4 בפברואר השנה, ביקש לדעת מה קרה עם הכסף שהופקד בקופת הוועד. על כך השיב קבוב, במיכתב מתחילת מרס למבקר־המדינה. המיכתב מסר כי הוועד החדש לא קיבל מעורכי־הדין של הוועד הקודם, פוגטש ופרי, את המיסמכים הנוגעים לעיסקות של הוועד, וכל הפניות אליהם, כולל בכתב, וגם פניות לעלי רשידי, לא הביאו כל תוצאה. מאחר שהתיקים וכל הניירות אינם בידי הוועד החדש, אין הוא עצמו אחראי לעניינים הקשורים במיסמכים שלא נמסרו לו.

המיכתב מגלה כי 300 האלף לא הופקדו בקופת הוועד, אלא בחשבון נפרד, וכי הוועד פנה לבנק, כדי לקבל מידע על חשבון זה.

מיכתב זה הדליק אור אדום אצל מבקר־המדינה וד״ר שרון, שאילצו את ספרוני להורות לבנק הבינלאומי למסור למבקר את כל מיסמכי החשבון. ב־17 במארס השנה הועברו כל המיסמכים למבקר ומייד התברר כי יש צורך בחקירת מישטרה.

מה יהיה גורל החקירה, ימים יגידו. נראה כי תוצאה ודאית אחת תהיה ביטול העיסקה, שבה נושלו המוסלמים מאדמת בית־הקברות שלהם. ספק אם ייפתחו הליכים כלשהם, שכן הדבר כרוך בחשיפת פרשיות שהשתיקה יפה להן.

יגאל לביב

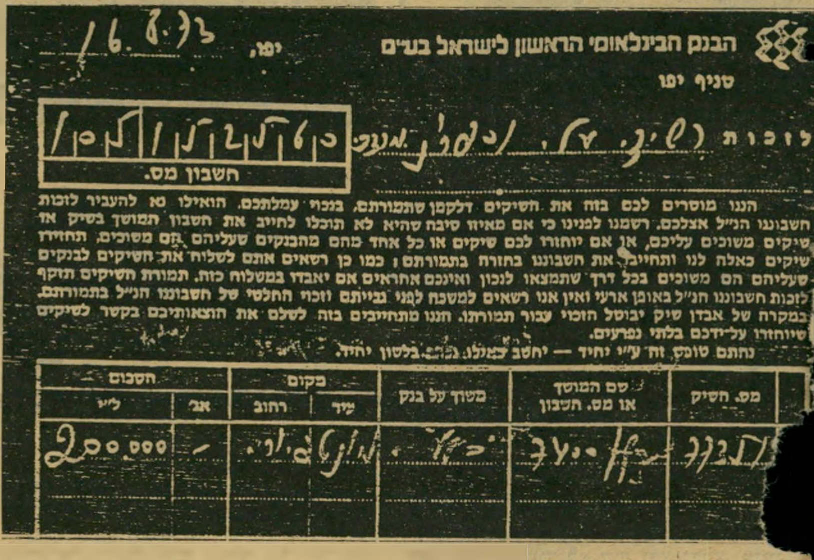

16.8.73 יפו,

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע״מ

סניף יפו

לזכות [illegible]

חשבון מס. [illegible]

הננו מוסרים לכם בזה את השיקים דלקמן שתמורתם, בנכוי עמלתכם, הואילו נא להעביר לזכות חשבוננו הנ״ל אצלכם. רשמנו לפנינו כי אם מאיזו סיבה שהיא לא תוכלו לחייב את חשבון המושך בשיק או שיקים משוכים עליכם, או אם יוחזרו לכם שיקים או כל אחד מהם מהבנקים שעליהם הם משוכים, תחזירו שיקים כאלה לנו ותחייבו את חשבוננו בחזרת בתמורתם; כמו כן רשאים אתם לשלוח את השיקים לבנקים שעליהם הם משוכים בכל דרך שתמצאו לנכון ואינכם אחראים אם יאבדו במשלוח כזה. תמורת השיקים תזקף לזכות חשבוננו הנ״ל באופן ארעי ואין אנו רשאים למשכה לפני גבייתם וזכוי החלטי של חשבוננו הנ״ל בתמורתם. במקרה של אבדן שיק יבוטל הזכוי עבור תמורתו. הננו מתחייבים בזה לשלם את הוצאותיכם בקשר לשיקים שיוחזרו על־ידכם בלתי נפרעים.

נחתם טופס זה ע״י יחיד — יחשב כאילו נכתב בלשון יחיד.

מס. השיק	שם המושך או מס. חשבון	משוך על בנק	מקום		הסכום	
			עיר	רחוב	אג׳	ל״י
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	–	200.000

אבו־כביר והצ׳יק ששולם עבורו כמיקדמה

המשך מעמוד 29)

תיווך זה אינו מיקרי. כי בין מוסקווה ובגדאד נפל דבר.

הוצאה להורג. היחסים בין עיראק וברית־המועצות היו תמיד עדינים. בדרך־כלל נחשבת עיראק כמדינה הקרובה לברית המועצות. אולם מוסקווה תומכת בסוריה, אוייבתו־בנפש של המישטר העיראקי. בעיראק ובסוריה שולטים שני פלגים מתחרים של מיפלגת הבעת („התקומה״) הערבית, וכמו כל ריב מישפחתי, גם זהו מאבק מר במיוחד.

אחרי המהפכה הפרו־סובייטית באפגניסתאן, והחדירה הסובייטית לאתיופיה, החלה עיראק חוששת מפני הסובייטים. היא התקרבה לסעודיה השמרנית, הפרו־אמריקאית.

התוצאה הראשונה: מחלוקת חריפה בין הבעת העיראקי לבין המיפלגה הקומוניסטית העיראקית, שותפתה לשילטון הקואליציוני. אנשי־הבעת מאשימים את הקומוניסטים בכך שהם מקימים תאים מחתרתיים בצבא, בניגוד למוסכם. כמה אנשי־צבא קומוניסטיים — מיספרם נע בין שיבעה ל־21 — הוצאו להורג.

אישום נוסף שהוטח בפני הקומוניסטים העיראקים: שהם מקיימים יחסים עם המיפלגהה קומוניסטית הישראלית, ומפרים בכך את העמדה האנטי־ישראלית הקיצונית של עיראק.

מי יהנה? אם אכן יתלקחו הקרבות בצפון עיראק במלוא עוצמתם, יחליש הדבר את „חזית האיתנות״ עוד יותר, יקטין את סיכויי „החזית המיזרחית״ נגד ישראל, ויחזק את ידי אל־סאדאת.

בעבר כבר הואשמה ישראל ע״י העיתונות העולמית בכך שהגישה סיוע שקט אך יעיל לכורדים הלוחמים.

דרכי אדם

האיש הרעב לשלום

שביתת־הרעב של אייבי נתן נכנסה לשבוע הרביעי ולשלב חדש: הפגנה מול הכנסת

„אני רעב לשלום!״ הכריז השלט שהונף מול הכניסה לבניין הכנסת בירושלים. אכן, אייבי נתן, שנכנס ביום השני האחרון ליומה ה־23 של שביתת־הרעב שלו, היה הכיסוי הטוב ביותר להכרזה זו. יום אחרי שקיבל את מכתבו האישי של נשיא המדינה ובו בקשתו האישית שיפסיק את שביתתו, עלה ספן־השלום לירושלים להפגין מול בניין הכנסת. כשהחלטתו נחושה להמשיך בשביתת־הרעב בכל מחיר, ולנסות להחתים חברי־כנסת ושרים על עצומה הקוראת לממשלה להפסיק את ההתנחלויות בשטחים, כל עוד נמשך המשא־והמתן עם מצריים.

אייבי, שאיבד כבר יותר מ־10 קילוגרמים ממישקלו, היה חלש מאד וכל מאמץ קל התיש את כוחותיו. כשהוא מובל בכיסא־גלגלים הובא אל פתח מלון דן בתל־אביב, בו שהה עד לאותו יום, והוכנס למכונית שבה נהג אחד מעוזריו.

„אנשים לא מבינים מה זה שביתת־רעב,״ אמר. „אני שותה הרבה מים ועושה כל יום טיפול בגוף. מדי יום ביומו אני עושה לעצמי חוקן כדי להוציא את שאריות האוכל שנותרו במעיים. אחרת, יש סכנה שיהפכו גושים ויגרמו כאבים ומחלות.

כשיש מטרה...״. „הרבה אנשים חושבים שאם אדם לא אוכל, הוא ימות.

(המשך בעמוד 40)

אייבי מפגין לפני הכנסת

— המטרה

ההפגנה הנגדית

— נותנת כוח